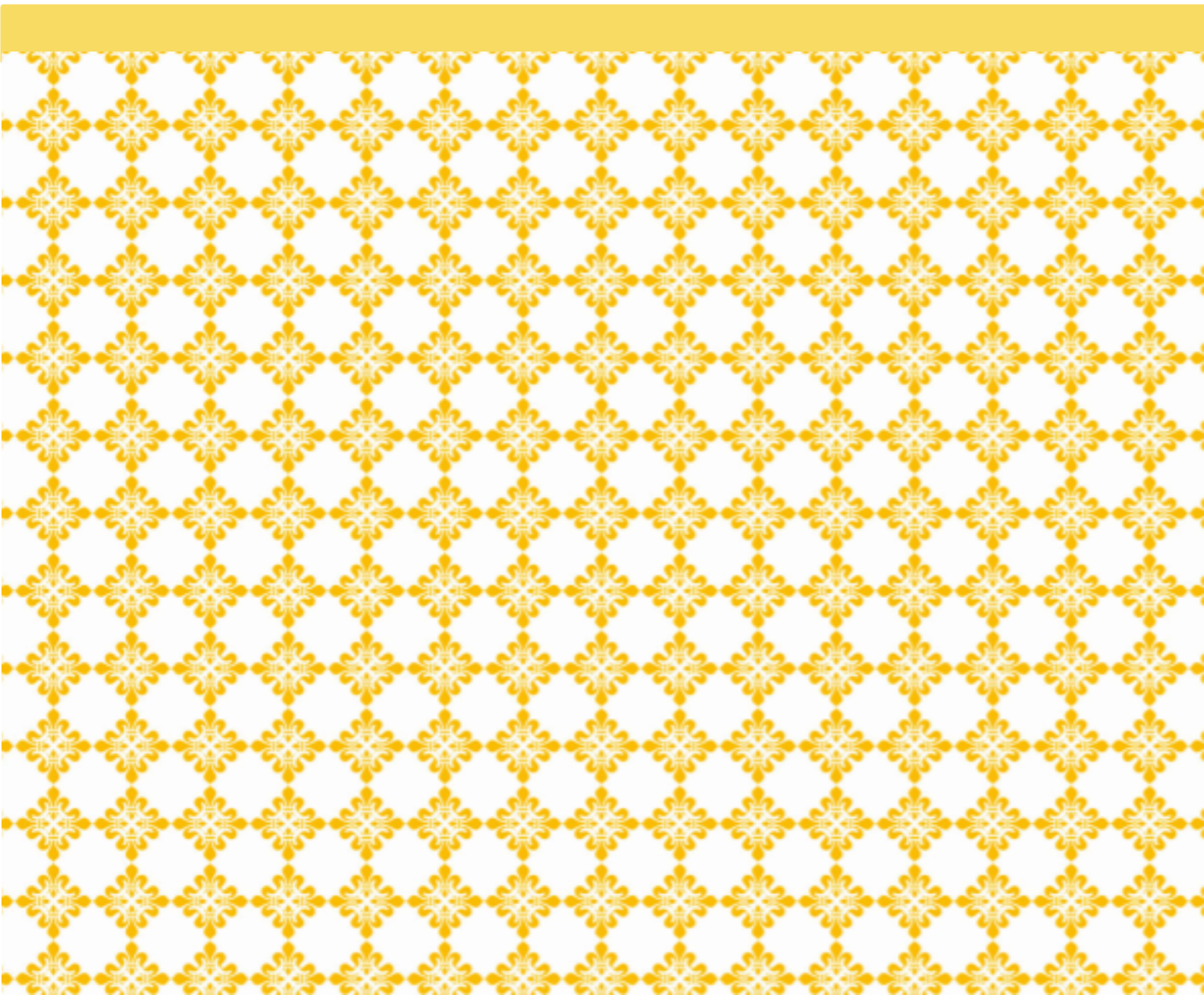

Ekonomisk rapport oktober 2024

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1	Uppdrag och ansvar	3
2	Uppföljning ekonomi	4
2.1	Ekonomisk analys.....	5
2.2	Åtgärder för budget i balans.....	7
2.3	Uppföljning volymer.....	8
3	Investeringsredovisning.....	9
3.1	Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr).....	9
3.2	Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnkr)	10
4	Verksamheten för vatten- och avlopp.....	12
4.1	Resultaträkning	12
4.2	Ekonomisk analys	12
4.3	Åtgärder för budget i balans	13
4.4	Ekonomiska nyckeltal	14
4.5	Investeringsredovisning	14

1 Uppdrag och ansvar

Tekniska nämnden i Enköpings kommun ska se till att det finns välskötta kommunala fastigheter, rent vatten, väl underhållna och säkra vägar, unika parkmiljöer samt näringsrika måltider.

Samhällsbyggnadsförvaltningen är tekniska nämndens tjänstemannaorganisation. Förvaltningen har cirka 400 anställda och leds av tf förvaltningschef Danielle Littlewood-Larsson.

På förvaltningen har vi verksamheterna:

- Fastighet och städservice
- Måltidsservice
- Allmän plats (park, gata, trafik, samhällsbetalda resor och kommunens fordonssamordning)
- Strategisk planering
- Mark- och exploatering
- Vatten- och avlopp

Verksamheten för Vatten och avlopp

Uppdraget för VA-verksamheten är att producera och leverera ett godkänt dricksvatten, avleda, rena och återföra renat spill- och dagvatten till sjöar och vattendrag inom verksamhetsområdena för VA. VA-verksamheten svarar för planering, ny- och ombyggnation samt drift och underhåll av verk, distributionsnät, dagvattenanläggningar, pumpstationer, reservoarer och tryckstegringsstationer

Verksamheten för Fastighet

Verksamheten för Fastighet ansvarar för att behålla värdet på fastighetsbeståndet och tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för kommunens alla verksamheter inklusive lokalvård. Avdelningen består av ca 170 personer som är fördelade 5 enheter:

- Förvaltarenheten med uppdrag att ha rollen fastighetsägare och är avtalspart mot kommunernas verksamheter.
- Projektenheten med uppdrag att verkställa kommunens investeringsprojekt kopplat till lokalförsörjningen.
- Driftenheten med uppdrag är att ansvara för driften av kommunens fastighetsbestånd genom felavhjälpande underhåll samt tillsyn och skötsel. Driftoptimering ingår även i uppdraget.
- Fastighetsutveckling med uppdrag är att säkerställa lokalförsörjningen på kort och lång sikt för kommunens verksamheter samt optimering av kommunens energiförbrukning i befintliga fastigheter.
- Städenheten med uppdrag är att genomföra lokalvård för kommunens samlade lokalbestånd.

Verksamheten för Allmän plats

Verksamheten för Allmän plats ansvarar för och utvecklar gator, vägar, torg, parker och andra platser som i detaljplan utgör allmän plats för Enköpings nuvarande och framtida invånare och besökare.

Verksamheten består bland annat av en trafikenhet som säkerställer leverans av samhällsbetalda resor för kommunens medborgare samt kommunens fordonssamordning. När vi förvaltar och utvecklar våra allmänna platser gör vi det utifrån områdena: grönstruktur, användning och flöden, ytor och beläggning samt gestaltning.

Verksamheten för Mark och exploatering

Vi säkerställer att kommunen har en långsiktig markplanering och identifierat markbehov för framtida samhällsutveckling. Vi förvärvar och förvaltar eller utvecklar mark utifrån uppsatta mål för politisk ambition, samhällsutveckling och hållbarhet.

Verksamheten för Strategisk planering

Vi ansvarar för översiktsplanering som hanterar den långsiktiga samhällsplaneringen för kommunens tätorter och mindre orter. Även landsbygdsfrågor, ekologi och vattenfrågor ingår i översiktsplaneringen. Vi arbetar med detaljplanering utifrån ansökan om ny eller förändrad detaljplan.

Avdelningen Måltidsservice

Måltidsservice ansvarar för kommunens kök inom förskola, skola och äldreomsorg. I arbetet ingår att se till att måltiderna är näringsriktiga och anpassade efter de som ska äta dem. Maten som vi serverar ska vara gärna vara ekologisk och närproducerad om det är möjligt. Dessutom arbetar vi mycket med att

minska svinn och använda säsongsanpassad matsedel.

Förvaltningens stab

Staben är förvaltningens gemensamma verksamhetsstöd. Vi arbetar med specialiststöd, styrningsfrågor, utveckling, service och samordning för våra verksamheter och genomför interna kontroller/uppföljningar. Vi säkerställer leverans för de projekt och aktiviteter vi ansvarar för.

2 Uppföljning ekonomi

Sammanfattning

Tekniska nämndens utfall för perioden januari-oktober visar intäkter på 618,3 miljoner kronor och ett netto på 116,4 miljoner kronor. Helårsprognosen visar intäkter på 754,3 miljoner kronor och kostnader på 921,9 miljoner kronor, vilket ger ett netto på -167,6 miljoner kronor. Det är en avvikelse mot årets budget och visar ett underskott på 1,7 miljoner kronor. Avvikelsen beror framförallt på förändrade förutsättningar kopplat till rivningar och saneringar som har en koppling till kommunens nybyggnationer.

Resultaträkning

Intäkter / Kostnader (mnkr)	Bokslut 2023	Utfall jan-okt 2023	Utfall jan-okt 2024	Budget 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	30,6	24,8	26,1	29,3	32,2	2,9
Bidrag (intäkter)	13,7	8,6	9,1	9,2	8,9	-0,3
Övriga intäkter	661,9	545,2	583,1	693,3	713,2	19,9
Summa intäkter	706,2	578,6	618,3	731,8	754,3	22,5
Personalkostnader	-193,4	-161,7	-171,5	-223,0	-212,2	10,8
Bidrag (kostnader)	-0,2	-0,3	-0,3	-1,9	-1,4	0,5
Köp av verksamhet	-30,8	-21,4	-22,7	-24,2	-26,5	-2,3
Lokalhyror	-127,2	-105,2	-110,4	-133,3	-133,3	0,1
Övriga driftskostnader	-329,4	-248,4	-277,3	-334,6	-349,4	-14,7
Kapitaltjänstkostnader	-193,1	-152,2	-152,6	-180,6	-199,2	-18,5
Summa kostnader	-874,0	-689,2	-734,7	-897,7	-921,9	-24,2
Summa totalt (mnkr)	-167,8	-110,6	-116,4	-165,9	-167,6	-1,7

Driftsredovisning

Verksamhet (mnkr)	Bokslut 2023	Utfall jan- okt 2023	Utfall jan- okt 2024	Budget 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse prognos helår mot budget
Gata	-33,1	-27,7	-31,4	-33,8	-33,8	0
Trafik	-20,2	-14,5	-9,6	-23,2	-20,6	2,6
Park	-37,5	-31,2	-31	-33,5	-33,4	0,1
Vinterväghållning	-18,4	-11,8	-12,9	-15	-16,5	-1,5
Samhällsbetalda resor färdtjänst	-12,5	-9,5	-9,4	-12,5	-13,5	-1,0
Samhällsbetalda resor kompletteringstrafik	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	-0,2	0
TOTALT Allmän plats	-121,9	-94,8	-94,4	-118,2	-118	0,2
Teknisk nämnd	-1,5	-1,2	-1,0	-2,1	-2,1	0
Stab	-2,9	-2,1	-1,4	-2,5	-2,5	0
Strategisk planering	-11,6	-8,7	-10,7	-13,6	-13,5	0,1
Markförsörjning	-2,8	-0,7	-1,5	-3,1	-2,3	0,8
Måltidsservice	-0,2	-1,6	2,6	0,1	0,1	0
Städservice	0,2	0,2	0,7	0,1	0,1	0
Fastighet	-3,0	6,8	12,6	0,8	5,4	4,6
Strategisk lokalförsörjning	-1,3	-1,3	-2,9	-5,1	-5,1	0
TOTALT löpande drift Teknisk nämnd	-145	-103,4	-96,0	-143,6	-137,9	5,7
Lokalbank	-1,4	-1,2	-2,6	-4,5	-4,4	0,1
Specialfastigheter	-5,2	-4	-2,6	-5	-4,1	0,9
Lokalkostnader ej hyresgrundande	-14,2	-2	-13,2	-13,4	-20,2	-6,8
Markförsörjning ej löpande verksamhet	-2,0	0	-2,0	0	-1,6	-1,6
TOTALT ej löpande drift Teknisk nämnd	-22,8	-7,2	-20,3	-22,9	-30,3	-7,4
Justering ändringsbudget				0,6	0,6	0
Totalt (mnkr)	-167,8	-110,6	-116,4	-165,9	-167,6	-1,7

2.1 Ekonomisk analys

Tekniska nämndens driftsbudget för skattefinansierad verksamhet år 2024 finansieras med ramtilldelning motsvarande 165,9 miljoner kronor. Prognosen visar ett underskott på 1,7 miljoner kronor. Prognosen som presenterades i rapporteringen av andra tertiet visade ett underskott med 3,1 miljoner kronor och förbättringen av prognos med 1,4 miljoner kronor beror på effektiviseringar inom verksamheten för Fastighet.

Tekniska nämndens budgettilldelning för skattefinansierad löpande verksamhet för 2024 uppgår till 143,6 miljoner kronor och prognosen visar ett överskott med 5,7 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och prognos beror framförallt på effektiviseringar och besparingar i driftsorganisationerna för att parera de kostnadsökningar verksamheterna såg i början av året kopplat till hög inflation.

Tekniska nämndens budget för ej löpande verksamhet så som specialfastigheter, lokalbank och kostnader av engångskaraktär relaterat till fastigheter och markförsörjning så som rivning, sanering, tvister och nedskrivningar samt driftskostnader för byggnation av nytt kommunhus är 22,9 miljoner kronor. Prognos för år 2024 är 30,3 miljoner kronor. Avvikelsen mellan budget och prognos är ett underskott med 7,4 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att omfattningen förändrats under arbetets gång vid rivningar och saneringar som utförts under året samt att markförsörjningen kopplat till exploateringsprojekt har haft kostnader för juridiskt stöd vid tvister.

Intäkterna i utfallet för augusti är 492,2 miljoner kronor och helårsprognosen för intäkter visar 22,9 miljoner kronor över budget. Avvikelsen beror på högre intäkter från hyror inom verksamheten för fastighet och att fler skolmåltider tillagas till externa kunder.

Utfallet för kostnader per sista oktober är -689,2 miljoner kronor och helårsprognosen för kostnader är -921,9 miljoner kronor, vilket är 24,2 miljoner kronor över budgeten för helår som är 897,7 miljoner kronor. Personalkostnaderna är lägre i prognosen än budget på grund av sjukskrivningar, föräldraledighet samt vakanta tjänster. Tidsförskjutningar av rekryteringar har skett som ett verktyg för att skapa positivt budgetutrymme, men det har skett under avvägning att inte påverka utförandet och leverans i allt för stor utsträckning. Prognosen för övriga driftskostnader avviker med -14,7 miljoner kronor mot budget och beror på förändrade förutsättningar under rivningar och saneringar. Avvikelsen för övriga intäkter och kapitaltjänstkostnader har en koppling till varandra och avser driftsbudget för nybyggnation som inte var budgeterade, men har ingen påverkan på nettot för nämnden då det är både intäkter och kostnader.

Verksamheten för Allmän plats

Verksamheten för allmän plats har en prognos med överskott på 0,2 miljoner kronor mot budget. Största anledningen till avvikelsen är ökade kostnader för vinterväghållning med underskott på 1,5 miljoner kronor mot budget. Väderleken under vintern har medfört mycket arbete och bidrog även till att omfattningen av sandupptagning i år varit stor.

Prognosen visar ökade kostnader för samhällsbetalda resor med 1,0 miljoner kronor då resandet i kilometer har ökat med 34,5% under januari till augusti jämfört med samma period 2023.

Prognosen visar ökade intäkter för parkering, vilket balanserar övriga kostnadsökningar inom verksamheten. Vakanser har skjutits i tiden för att skapa ett ekonomiskt utrymme mot budget, men tjänsterna kommer att tillsättas inom kort då behovet av dessa roller bedöms som stort.

Markförsörjning

Utanför löpande drift så har markförsörjningen i utfallet advokatkostnader och arkeologikostnader med direkt koppling till exploateringsprojekt och dessa kostnader finns det inte budgetmedel för. Det finns en risk att dessa kostnader kommer öka under året om det tillkommer fler arkeologiska utgrävningar och pågående tvister är inte avslutade, samt att nya tvister kan tillkomma på grund av det ekonomiska marknadsläget. För ett exploateringsprojekt i Grillby pågår en tvist med entreprenören angående besiktningsfrågor, ändrings- och tilläggsarbeten samt viteskrav.

I samband med genomförande av detaljplan för Storskogen, 2014/220 och exploateringsavtal för Storskogen, KS 2019/564 fällde kommunen träd i den nordöstra delen av Ryssbo vid vidtagande av anläggningsåtgärder för planerad gång- och cykelväg. Området där träden fälldes omfattas av deltaplan 11/05 Ryssbo/Prinsbo. Av bestämmelserna i plankartan framgår att marklov krävs för fällning av träd då stamomkretsen är större än 30 cm med undantag av gran. Av förbiseende ansökte inte kommunen om erforderligt marklov. Bygg- och miljönämnden uppmärksammades den 5 juni 2024 på att träden hade fällts utan marklov och startbesked. Med stöd av 11 kap. 51 § plan- och bygglagen har bygg- och miljönämnden bedömt att byggsanktionsavgift ska utgå och nämnden kommer fatta beslut i december 2024. Denna risk finns inte inlagd i prognosen.

Verksamheten för Fastighet

Prognosen för verksamheten för Fastighets del som påverkas av internhyror visar ett överskott mot budget med 4,6 miljoner kronor, vilket är en förbättring av prognosen med 1,3 miljoner kronor sedan

föregående prognos. Överskottet beror på effektiviseringar inom verksamheten för Fastighet. Även om verksamheten är hårt drabbad av kostnadsökningar för bland annat fjärrvärme, så kan verksamheten påvisa ett överskott efter att ha arbetat med effektiviseringar framförallt inom kommunens egna fastigheter. Utfallet per sista oktober visar ett överskott med 12,6 miljoner kronor, men det pågår arbete med aktiveringar av investeringar vilket kommer innebära kostnadsökningar under årets sista månader.

Inom verksamheten för Fastighet finns även strategisk lokalförsörjning som visar en budget i balans. En osäkerhet finns dock i denna prognos då det är osäkert om planerade förstudier i lokalförsörjningen kommer att genomföras innan årsskiftet.

Prognosen för städservice visar även den en budget i balans, vilket är en effekt av arbete med kostnadseffektivisering. För städservice skulle ha en budget i balans 2024 behövde verksamheten göra effektiviseringar under året med 0,9 miljoner kronor. Effektiviseringar som genomförts är bland annat att bemanningen av arbetsledning justerats och det har skett samordning för nyttjande av lokaler.

Utanför löpande verksamhet visar prognosen för verksamheten för fastighet ett underskott med 5,9 miljoner kronor mot budget. Övriga lokalkostnader består av lokalbank, specialfastigheter och lokalkostnader ej hyresgrundande det vill säga rivningar, saneringar, nedskrivningar och juridiska tvister. Dessa poster är inte inkluderade i budgeten för internhyresmodellen för kommunens fastighetsbestånd. För lokalbanken som skall bära kostnaderna för uthyrningsbara lokaler som är vakanta visar prognosen ett överskott på 0,1 miljoner kronor mot budget. Det är resultatet av aktivt arbete med lokalförsörjning och användande av lokaler. Kommunen har en mycket låg vakansgrad sett till kommunens totala fastighetsbestånd. Specialfastigheter innebär kostnader för de fastigheter som inte går att hyra ut av olika anledningar, men saknar beslut på avveckling eller rivning. Prognosen på helår visar ett överskott med 0,8 miljoner kronor mot budget, till följd av arbete med lokalförsörjning för att undvika att dessa lokaler inte hyrs ut. För posten lokalkostnader ej hyresgrundande visar prognosen underskott med 6,8 miljoner kronor mot budget. Förändrade förutsättningar vid saneringar och justering av tidsplaner vid rivningar är anledningen till avvikelserna.

Det finns även en risk för kostnader i en juridiskt tvist kopplat till verksamheten för fastighet. Tvisten kommer att avgöras i Hovrätten under hösten. Denna risk finns inte inlagd i prognosen.

Måltidsservice

För att parera kostnadsökningar för livsmedel arbetar avdelningen aktivt med effektiviseringar och besparingar. Arbetet har pågått i flera år, men fortsätter dagligen genom förändrade menyer inom skola och förskola med ökad andel vegetabilier, minska andelen ekologiskt, ökade inköp av kort datum produkter samt ingen ökning av personalbemanning trots ökade volymer inom skola och förskola. Prognosen för måltidsservice visar en budget i balans.

2.2 Åtgärder för budget i balans

Att hantera underskott kopplat till rivningar och saneringar är utmanande då dessa kostnader är av engångskaraktär så som exempelvis saneringskostnader och har beroenden till investeringar. Dock arbetar förvaltningen med att hantera andra kostnadsökningar för en budget i balans.

Förvaltningen har påverkats av kostnadsökningar till följs av hög inflation. Kostnaderna för bland annat material, fjärrvärme, hantering av avfall och VA har ökat. Det sker arbete inom alla verksamheter för att parera dessa kostnadsökningar. Att inflationstakten sjunkit är positivt för verksamheterna och påverkar prognoserna positivt.

Det är utmanande för verksamheterna att arbeta med budget i balans i och med att arbete med effektiviseringar har skett under många år för att kunna leverera ökad ambition till kommuninvånarna. Dock har årets arbete med effektiviseringar gett effekt och driftsorganisationerna för verksamheterna Allmän plats och Fastighet prognostiserar för helår överskott mot budget. Nedan beskrivs en del av det arbete som pågår.

Verksamheten för Allmän plats arbetar med att optimera resursanvändningen, både vad gäller maskiner och personal. Stort fokus läggs på att se över så de maskiner och verktyg som används är kostnadseffektiva och är bra för miljön. Även nya rutiner kopplat till arbetssätt för avfallshantering har införts för att undvika kostnadsökningar för avfallshantering när prisjusteringar har skett för denna tjänst.

Som ett led i budget i balans har Verksamheten för mark och exploatering fokus på uppföljning av

debiteringsgrad i och med nya arbetssätt och för att säkerställa att kostnader hanteras på bästa sätt.

Arbete pågår inom förvaltningen med att energioptimera kommunens fastigheter. Projektet EnOff arbetar med energisparande åtgärder genom att energikartlägga fastigheter för att se vilka investeringar som har störst effekt på olika fastigheter som exempelvis solceller och tilläggsisolering. Utöver detta pågår projekt med att minska energianvändningen genom att arbeta med beteendeförändringar.

Måltidsservice arbetar med att minska ökade livsmedel- och transportkostnader genom aktiva val av råvaror. Det pågår kontinuerligt arbete med att göra smarta inköp och arbete för att öka acceptansen av ökad andel vegetabilier i förskolan och skolan. Arbete sker genom att inkludera elever via matråd och genom att sprida glädje kring måltiden genom bland annat street food på skolgårdar.

Inom verksamheten för strategisk planering pågår arbete med effektiviseringar genom att utveckla arbetet med översiktsplan, arbeta med tidiga skreden i detaljplaneprocessen och att arbeta för ett gemensamt samhällsbyggnadsflöde inom kommunen.

Förvaltningen arbetar även med effektiviseringar kopplat till inköp genom ny process för avtalsuppföljning och arbete med upphandlingsplan. Det pågår även projekt med att effektivisera yttre skötsel av fastigheter.

2.3 Uppföljning volymer

Verksamheter med volymuppräknning i RFM	Volymenhet	Volym budget enligt beslutad RFM	Volym prognos helår	Avvikelse volym prognos mot beslutad budget	Avvikelse prognos mot budget utifrån volym (mnkr)	Avvikelse prognos mot budget i driftsredovisningen (mnkr)
Färdtjänst	Antal km	288 000	387 000	99 000	-4,2	-1
Markförvaltning	Befolkning½	48 368	48 015	-353	0	
Park	Befolkning½	48 368	48 015	-353	0,2	0,1
Plan	Befolkning½	48 368	48 015	-353	0,1	
Övriga resor	Befolkning½	48 368	48 015	-353	0	
Gata	Yta i kvadratmeter	1 074 419	1 074 419	0	0	-1,5
Trafik	Yta i kvadratmeter	268 605	268 605	0	0	2,6

Färdtjänst

Antalet körda kilometer har ökat med 34,5% under perioden januari-augusti 2024 jämfört med 2023. Nytt för i år är att arbetsresor har tillkommit.

Park

Avvikelsen i prognos beror på effektivisering av markskötsel, det vill säga yttre skötsel på fastigheter.

Gata

Avvikelsen beror inte på volym utan ökade kostnader för vinterväghållning till följd av väderleken och omfattande sandupptagning.

Trafik

Avvikelsen beror inte på volym, utan på högre parkeringsintäkter än budgeterat.

Färdtjänst

Antalet körda kilometer har ökat med 34,5% under perioden januari-augusti 2024 jämfört med 2023. Nytt för i år är att arbetsresor har tillkommit.

Park

Avvikelsen i prognos beror på effektivisering av markskötsel, det vill säga yttre skötsel på fastigheter.

Gata

Avvikelsen beror inte på volym utan ökade kostnader för vinterväghållning till följd av väderleken och omfattande sandupptagning.

Trafik

Avvikelsen beror inte på volym, utan på högre parkeringsintäkter än budgeterat.

3 Investeringsredovisning

3.1 Investeringsredovisning, årlig budget (mnkr)

Investeringar 2024 (mnkr)	Budget 2024	Utfall jan-okt 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse prognos helår mot budget
Fastigheter UAN	-345,2	-141,2	-228,6	116,6
Fastigheter UPN	-57,8	-22,2	-33,2	24,6
Fastigheter VON	-28,3	-23,5	-26,0	2,2
Fastigheter KS	-19,5	-2,3	-4,5	15,0
Investeringsbidrag KS	14,0	0,0	1,2	-12,8
Fastigheter RTJ	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Fastigheter TN	-4,0	-0,4	-0,5	3,4
Planerat underhåll	-68,5	-40,0	-66,5	2,0
Allmän plats	-74,4	-31,2	-60,0	24,4
Investeringsbidrag Allmän plats	0,0	0,0	0,0	0,0
Inventarier TN	-0,2	-0,4	-0,2	-0,2
Vattenförvaltningen	-0,3	0,0	0,0	-0,3
Totalt (mnkr)				

Kommentarer till investeringsredovisning, årlig budget

Tekniska nämndens budget för planerat underhåll år 2024 uppgår till 68,5 miljoner kronor och prognosen för helår är 66,5 miljoner kronor. Flera större projekt med miljö- och energiåtgärder pågår inom projektet EnOFF, exempel på projekt är montering av solceller och energieffektiviseringar på skolor. Det pågår även andra projekt så som byte av avloppsstammar. Om dessa projekt inte kommer hinna slutföras under 2024 kommer ombudgetering av budgetmedel mellan år vara nödvändigt.

Lokalförsörjningens totalprognos för alla nämnder (inklusive planerat underhåll) år 2024 är 358,6 miljoner kronor, vilket är en positiv avvikelse med 151,2 miljoner kronor mot budgeterat 509,8 miljoner kronor.

Avvikelsen beror främst på avvikelser inom utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden då tidplaner har justerats i fleråriga projekt.

Verksamheten för Allmän plats budget år 2024 är 74,4 miljoner kronor och prognos för helår är 60,0 miljoner kronor, avvikelsen mellan budget och prognos beror på vakanser vilket har påverkat planeringen. Vakanserna är nu bemannade och planeringen har setts över utifrån prioritering av projekt enligt Regler för investeringar. Detta då behovet av vägunderhåll har ökat efter vintern och en ny översyn av behov av vägunderhåll skett. Verksamhetens drift har även effektiviseringskrav som kan uppnås genom förändrad planering av investeringar, så som fokus på byten av maskiner och fordon för lägre driftskostnader. Detta har lett till att Teknisk nämnden i november 2024 kommer besluta om omfördelning av medel inom samlingsposter inom Allmän plats. Det startas även upp projekt under hösten 2024 som inte kommer hinna slutföras under året vilket kommer leda till behov av ombudgetering till 2025 för att kunna färdigställa projekten. Det enskilda projektet Klosterparkens budget på 2,5 miljoner år 2024 inte kommer användas då projektet befinner sig i förstudiefas, så även den budgeten kommer att flyttas framåt i tid genom ombudgetering.

3.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnr)

Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnr)			
	Total budget	Utfall t.o.m. okt 2024	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UAN Ripans nya fsk	-86,0	-37,6	-86,0	
UAN Grundskola Västerleden ny eller ombyggnad Lillsidan	-480,8	-78,3	-480,8	
UAN Grundskola Örsundsbro ny/ombyggnad, ersättning o utökning	-310,0	-21,1	-310,0	
UAN Grundskola Örsundbro evakuering evakuering moduler bodar	-10,0	-4,4	-10,0	
UAN Bredsands förskola (Storskogen)	-96,0	-17,0	-96,0	
UPN Ny sporthall Västra Enköping (Aktivitetscenter Västerleden)	-98,5	-20,3	-98,5	
VON LSS Åkersberg	-31,0	-27,3	-31,3	-0,3
VON LSS Paviljong Hummelsta	-2,8	-2,3	-2,9	-0,1
Totalt (mnr)	-1 115,1	-208,3	-1 115,5	-0,4

Avslutade enskilda projekt under året	Totalt per projekt (mnr)				
	Total budget	Utfall t.o.m. okt 2024	Avvikelse utfall mot budget	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
UAN Nytt gymnasium	-530,0	-520,6		-555,0	-25,0
UPN Speakertorn	-2,5	-3,3		-3,3	-0,8
Totalt (mnr)	-532,5	-523,9		-558,3	

Kommentarer till investeringsredovisning, enskilda projekt

Investeringar utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Grundskola Västerleden - Lillsidan skolan

Budgeten för år 2024 är 166,6 miljoner kronor och prognosen 71,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 95,1 miljoner kronor under budget. Årets avvikelse beror på en justering utifrån projektets tidsplan. Entreprenad pågår.

Grundskola Örsundsbro

Budgeten för år 2024 uppgår till 13,3 miljoner kronor och prognos är 13,3 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 0,0 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Nytt gymnasium

Projektet har lämnat över fastigheten till verksamheten och verksamheten startade i fastigheten höstterminen 2024. Beräknad total prognos är i dagsläget 555,0 miljoner kronor. Avvikelsen beror på att under pågående byggentreprenad för gymnasiet har omvärlden med storskaligt krig i Ukraina och pandemi medfört en onormal prisutvecklingen för projektet. Kontraktet med leverantör möjliggör för leverantören att få ersättning för kostnader som kan hänföras till en onormal prisutveckling. Beredning har startat för tilläggsbudget till projektet i enighet med styrdokumentet Regler för investeringar, beslutad av kommunfullmäktige 2021-11-15, som beskriver att om behov av utökad anslag blir aktuellt ska tilläggsbudget beslutas av kommunfullmäktige.

Budget för år 2024 är 42,1 miljoner kronor och prognosen är 67,1 vilket ger en avvikelse på -25,0 miljoner kronor.

Ripans förskola

Budgeten för år 2024 uppgår till 50,8 miljoner kronor och prognosen för 2024 är 31,6 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 19,2 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Storskogens förskola

Budgeten för år 2024 uppgår till 22,5 miljoner kronor och prognosen för 2024 är 30,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med -7,5 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Investeringar upplevelsenämnden

Några enskilda projekt som följs upp för upplevelsenämnden är följande:

Kulturhus Joar

Kommunstyrelsen har beslutat att starta projektering och upphandling av projektet. Projektering pågår.

Ny sporthall Västra Enköping – Lillsidanskolan

Budgeten för år 2024 uppgår till 43,6 miljoner kronor och prognosen 19,2 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse mot budget med 24,4 miljoner kronor. Entreprenad pågår.

Speakertorn ruggbyarena

Speakertornet har överskridit budget med 8% på grund av ökade kostnader för grundläggning och anslutning av vatten och avlopp.

Investeringar Vård- och Omsorgsnämnden

LSS Åkersberg

Budgeten för år 2024 är 24,5 miljoner kronor och prognosen är 23,0 miljoner kronor, vilket är en avvikelse med 1,5 miljoner kronor. Årets avvikelse beror på justering av projektets tidsplan. Entreprenad pågår.

4 Verksamheten för vatten- och avlopp

4.1 Resultaträkning

Resultaträkning (belopp i mkr)	Bokslut 2023	Utfall jan-okt 2023	Utfall jan-okt 2024	Budget 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse prognos helår mot budget
Taxor och avgifter	112,5	86,0	102,1	119,7	120,0	0,2
Bidrag (intäkter)	0,5	0,4	0,1	0,1	0,2	0,1
Övriga intäkter	17,5	13,0	10,6	20,1	12,3	-7,7
Summa intäkter	130,5	99,4	112,8	139,9	132,5	-7,4
Personalkostnader	-36,1	-29,4	-29,6	-43,5	-36,8	6,7
Bidrag (kostnader)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Köp av verksamhet	-1,8	-1,1	-1,4	0,0	-1,4	-1,4
Lokalhyror	-3,0	-1,9	-3,2	-1,8	-2,9	-1,2
Övriga driftskostnader	-69,1	-54,6	-44,9	-69,6	-55,4	14,2
Kapitaltjänstkostnader	-36,6	-27,5	-37,6	-50,6	-47,9	2,7
Summa kostnader	-146,5	-114,6	-116,8	-165,4	-144,5	20,9
Summa totalt (mkr)	-16,0	-15,2	-3,9	-25,5	-12,0	13,5

4.2 Ekonomisk analys

Tekniska nämnden har sedan nämndplan med budget 2024 i februari 2024 hanterat att verksamheten för Vatten och Avlopp (VA) har ett underskott med 25,5 miljoner kronor år 2024. Kommunfullmäktige fattade sedan i oktober beslut om VA-verksamhetens budgetunderskott.

Den sent beslutade budgeten har inneburit sämre planeringsförutsättningarna för verksamheten, vilket innebär att verksamheten inte tidsmässigt kan genomföra tidigare planerade uppgifter och projekt.

I och med underskottet 2023 har det krävts än mer ekonomisk återhållsamhet än beslutad budget. Nogsam avvägning vid tidpunkt för återbesättning av vakanta tjänster har genererat kraftigt minskad kostnadsbild. På grund av vakanser och personalbrist har vissa utredningar inte kunnat starta som planerat och detta har medfört att kostnadsutfallet för utredningar prognosticeras mycket lägre än budget.

Alltför omfattande akuta driftinsatser har omöjliggjort att följa planeringen att driftpersonal på distributionsnät ska arbeta i investeringsprojekt.

Kostnader för avveckling av slamdammar krävs delvis under året samt kommande år. Kostnaderna är idag delvis okända, men behöver prioriteras. Kostnadsfördelning mellan skattekollektivet, avfallskollektivet och VA-kollektivet behöver ske i enlighet med delansvar för de fyra anläggningarna. Driftkostnaderna för slamdammarerna förväntas dock minska till följd av åtgärden, varför beslutet på sikt bör innebära en minskad kostnad för kommunen. Ekonomiska konsekvenser kommer dock att uppstå för företagare, för lantbrukarna, i och med förlorade intäkter.

På grund av en pågående juridisk tvist i ett exploateringsinvesteringsprojekt i Grillby kommer utfallet för advokatkostnader vara högre än budgeterat.

De översvämningarna som skedde under 2023 och 2024 har resulterat i ett antal regresskrav från VA-abonnenternas försäkringsbolag. Slutlig kostnad att betala för VA-kollektivet för regresskraven är fortfarande delvis okänd.

VA-verksamheten påverkas starkt av ränteutvecklingen. I utfallet är räntekostnaderna baserade på räntan 1,88%, till skillnad mot prognosticerad årsränta på 1,93%. Budgeterad räntesats är 2,10%. Förändringen mellan budget och prognos blir därmed 3,2 miljoner kronor.

4.3 Åtgärder för budget i balans

VA-avgifterna ska täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-verksamheten i kommunen i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*.

Kostnadsdrivande omvärldspåverkan har genererat underskott för VA-verksamheten, med anledning av att man inte kunnat förutspå främst ökad ränta och inflation. Ökade fasta kostnader för kemikalier, markhyror, bränsle, energi, utrustning, material och tjänster påverkar kostnadsbildningen för VA-verksamheten kraftigt.

Tidigare föreslagen VA-taxa tog inte höjd för de kostnadsökningar som skett inom branschen, där ökad inflation och räntekostnader påverkat stort. Större höjning av VA-taxan är därmed aktuell och föreslås inför 2025.

Överskott och underskott av avgiftsuttaget regleras över en treårsperiod i enlighet med *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster*. Underskott som genereras måste återställas. Eftersom självkostnadsprincipen gäller, om inte Skattekollektivet vill finansiera underskottet, behöver taxan höjas i enlighet med det underuttag som generat underfinansiering av VA-anläggningen 2023 och även budgeterat för 2024. 2024 har VA-verksamheten planerat ett underskott om 25,5 miljoner kronor för att täcka nödvändiga kostnader.

Utöver justering av VA-taxan arbetar verksamheten med olika åtgärder som ett led mot budget i balans.

Att göra översyn om möjliga finansieringar är en åtgärd. I samband med klimatinitiativmedel, sökte *VA-verksamheten*, tillsammans med verksamheterna *Strategisk planering* och *Allmän plats*, medel för gemensam finansiering av dagvattenåtgärder relaterat till Älvdansen och tilldelades medel år 2024.

Intäkter

- Översyn och prioritering av fördröjda intäkter från anslutningsärenden.
- Bättre uppföljning med stöd av månadsbetalning (från årsskiftet) och översyn om frekvensen på intäktsuppföljning under året.
- Möjliggörs verksamheten för arbete att kartlägga och motverka graden av odebiterbart vatten, påverkas den enskilda VA-abonnenten positivt, genom att fler betalar för kostnaderna.

Besparingar

- Besparingsarbete pågår inom verksamheten för att minimera kostnadsutvecklingen. Nogsam avvägning vid tidpunkt för återbesättning av tjänster är ett exempel, som möjliggjort till minskad kostnadsbild.
- VA-verksamheten gjorde under 2023 och kommer möjliggöra under 2024 att göra besparingar på personalkostnader. Möjligheten till att göra samma fortsatta besparing inom personal 2025 och framåt, är inte möjligt om VA-lagstiftningen ska efterlevas och pågående investeringar ska slutföras.
- Möjlighet till kortsiktig besparing finns inom nyutveckling och digitalisering, men då måste vissa satsningar, investerings- som driftbudgetmässigt, först göras innan effektiviseringseffekt uppnås.
- Planeringsmässigt har reinvestering i distributionsnät tidigare skjutits på, men måste framöver ske på grund av klimatanpassningsåtgärder och inträffade skadestandsärenden.
- Tillväxt-/exploateringsprojekt kräver ofta mycket driftsmedel, förutom investeringsmedel, då de som oftast är mycket kostsamma i utredningsskedet. Dessutom föranleder de ofta både ny- som reinvesteringsmedel, för att möjliggöra utökning kapacitetsmässigt.
- Med anledning av att det försämrade ekonomiska läget för kommunen och dess invånare, behöver tidsplaner för investeringar ses över och tänkbart justeras. Om tidsförskjutning göres kan det dock innebära ökade risker (akuta insatser och större negativa konsekvenser), förskjuter arbetsinsatsen från planerade till akuta insatser, ökade driftskostnader, ökade energikostnader och skjuter fram effektiviseringseffekter m.m. Arbete med tidsplaner pågår och förtydliganden kommer framöver i andra kommunala processer och beslut.

Övrigt

- Fortsatt arbeta med översyn på avtalstrohet.
- Energikartläggning, energibesparingsåtgärder och översyn av effekttoppar.
- Aktivt kalkyl- och uppföljningsarbete.
- Fokuserat arbete med uppföljning och styrning av budgetar.
- Påbörja upphandling av projektstyrningsverktyg, vilket bl.a. syftar till bättre ekonomisk uppföljning.
- Exploateringsprojekt och projekt som syftar till att kommunalt VA byggs ut i omvandlingsområden har finansiering från anslutningsavgifter. Översyn och justering av anslutningsavgifter är planerade i samband med taxeprocessen de kommande åren.

4.4 Ekonomiska nyckeltal

Ekonomiska nyckeltal	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2024	Prognos helår 2024
Total kostnad per ansluten	2 809,20	3 706,00	4 175,00	3 627,00
Total kostnad per kubikmeter levererat dricksvatten	35,20	46,0	53,0	46,0
Andel drift- och underhållskostnad av total kostnad	75,2 %	72,5 %	74,1 %	79,2 %
Andel räntor och avskrivningar av total kostnad	26,2 %	28,1 %	33,8 %	36,9 %
Nyinvesteringar per ansluten	2 236,50	5 412	10 096	8 806
Reinvesteringar per ansluten	1 186,50	1 399	1 519	1 232
VA taxa typhus A	9 801,50	10 291,00	11 011,00	11 011,0
Antal anslutna personer	35 738 st	35 162 st	35 805 st	35 805 st
Antal anläggningar	6 413 st	6 502 st	6 697 st	6 697 st

4.5 Investeringsredovisning

4.5.1 Investeringsredovisning, årligt budget (mnkr)

Investeringar 2024 (mnkr)	Budget 2024	Utfall jan-okt 2024	Prognos helår 2024	Avvikelse prognos helår mot budget
Vatten och avlopp - Nyinvestering	-299,3	-210,5	-269,8	29,5
Vatten och avlopp - Reinvestering	-54,4	-31,2	-44,1	10,3
Vatten och avlopp - Anslutningsavgifter	-62,2	-36,5	-45,6	16,6
Totalt (mnkr)	-415,9	-278,1	-359,4	56,5

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, årlig budget

Budgeten för året är uppdelad på 15 samlingsposter och 5 projekt med enskild budget, det vill säga enskilda projekt.

Budget för investeringar för VA uppgår till 415,9 miljoner kronor. Prognosen är 359,4 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 56,5 miljoner kronor under budget. Avvikelsen för nyinvesteringar beror på justeringar i tidplaner för enskilda projekt. Ekonomisk avvikelse för anslutningsavgifter är relaterad till exploateringsinvesteringsprojekt, som planeras av Mark- och exploateringsverksamheten. Exploateringsprojekt för VA finansieras av VA-anslutningsavgifter. Avvikelsen beror främst på att

entreprenaderna för flera av de större projekten har senarelagts, senarelagt detaljplanearbete och omprioritering av projekt i syfte att samordna med andra infrastrukturprojekt och stadsdelsutveckling. Tidigare kalkyler är delvis inaktuella med anledning av tidigt framtagna kalkyler, kostnadsdrivande omvärldspåverkan samt kraftig inflation. Arbete med exploateringsprocessen pågår, förvaltningen fortsätter att utveckla det gemensamma budget-, prognos- och kalkylarbetet.

Ombudgetering mellan samlingsposter på VA kan komma att behövas, även ombudgetering mellan år kommer att behöva ske.

Nedan redovisas avvikelser inom samlingsposterna.

Nyinvestering ledningsnät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 20,0 miljoner kronor och prognosen för året är 20,3 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 0,3 miljoner kronor över budget. Avvikelsen beror bland annat på projekt vid Kaptensgatan och Magasinsgatan där det pågår omfattande entreprenader med att förstärka och förnya VA-distributionsnätet, insatser som är en förutsättning för att ta det nya avloppsreningsverket i drift.

Nyinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 7,8 miljoner kronor och prognosen är 5,1 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 2,7 miljoner kronor under budget. Anledningen till avvikelsen är främst projektet med processförbättringar har blivit senarelagt till 2025, med anledning av personalbrist.

Nyinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 2 miljoner kronor och prognosen är 0 miljoner kronor. Med anledning av personalbrist och prioritering av andra samlingsposters projekt har projekt inte kunnat startas upp under 2024.

Nyinvestering Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,5 miljoner kronor och prognos är 0 miljoner kronor. Med anledning av personalbrist och prioritering av andra samlingsposters projekt har projekt inte kunnat startas upp under 2024.

Reinvestering Ledningsnät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 35 miljoner kronor och prognosen är 28,4 miljoner kronor. Det ger en avvikelse på 6,6 miljoner kronor under budget. Ekonomisk avvikelse beror på förändring i tidplan för vissa projekt bland annat projektet vid Kaptens- och Magasinsgatan, som är ett teknisk komplext projekt, samt att arbetet vid Dr Westerlund/Lillsidan har fått prioriterats om på grund av samordning med övriga tekniska försörjningar. För projektet Västra Ringgatan behöver arbeten samordnas i tid med verksamheten *Allmän plats*.

Reinvestering vattenverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 5 miljoner kronor och prognos är 3,5 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 1,5 miljoner kronor under budget. Med anledning av personalbrist och prioritering av andra samlingsposters projekt har projekt inte kunnat startas upp under 2024.

Reinvestering avloppsverk SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 13,4 miljoner kronor och prognosen är 11,1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 2,3 miljoner kronor under budget.

Avloppsverk Enköping stödåtgärder SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognosen är 0,6 miljoner kronor.

Reinvesteringar Dagvattenanläggningar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,4 miljoner kronor och prognosen är 0,4 miljoner kronor.

Fordon SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 0,6 miljoner kronor och prognosen är 0,4 miljoner kronor.

Övriga nyinvesteringar SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 2,0 miljoner kronor och prognosen är 1,5 miljoner kronor.

Exploatering nya nät SAMLINGSPOST

Total budget för samlingsposten är 19 miljoner kronor och prognosen är 36,1 miljoner kronor, vilket är en avvikelse på 17,1 miljoner kronor över budget. Avvikelsen mot budget beror bland annat på att tidplaner har förändrats i fleråriga projekt vilket medfört kostnadsförskjutningar över tid och att projekten har kostnadsökningar bland annat på grund av prisökningar för material på grund av rådande inflation och mängdökningar inom pågående entreprenader. Detta är investeringar som verksamheten har liten möjlighet att påverka. Utbyggnadstakten för kommunens exploateringsprojekt har haft förändrade tidplaner sedan budget beslutades. Investeringar inom denna samlingspost ska finansieras av anslutningsavgifter.

4.5.2 Investeringsredovisning, enskilda projekt (mnr)

I tabellerna nedan redovisas både projekt med och utan genomförande beslut från kommunstyrelsen samt de projekt som tagits i bruk under året.

Enskilda projekt under planering och projektering	Totalt per projekt (mnr)			
	Total budget	Utfall t.o.m. okt 2024	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Dricksvattenförsörjningen (DVF)	-95,0	-4,1	-95,0	
Totalt (mnr)	-95,0	-4,1	-95,0	

Pågående enskilda projekt med genomförandebeslut från kommunstyrelsen	Totalt per projekt (mnr)			
	Total budget	Utfall t.o.m. okt 2024	Total prognos	Avvikelse prognos mot budget
Nytt avloppsreningsverk (ARV)	-1 260,0	-402,1	-1 260,0	
Kolarvik Sjöängarna	-110,0	-63,1	-110,0	
Totalt (mnr)	-1 370,0	-465,2	-1 370,0	

Kommentarer till taxefinansierad investeringsredovisning, enskilda projekt

Nya omvandlingsområden SAMLINGSPOST

Samlingsposten består bland annat av projekten Ekudden, Kolarvik och Sjöängarna samt Märsön.

Total budget för året för samlingsposten är 41,2 miljoner kronor och prognos är 8,0 miljoner kronor, vilket ger en avvikelse på 33,2 miljoner kronor under budget. Orsaken är att utbyggnaden av VA i omvandlingsområdena Kolarvik och Sjöängarna har justerad tidplan samt att projektet Märsön avvaktar framtagandet av ny vattentjänstplan.

- Projektet för omvandlingsområdet Kolarvik och Sjöängarna är i genomförandefas. Ungefär hälften av entreprenaden är färdigställd. Upphandling pågår för en av de sista större del-entreprenaderna.
- Projektet Märsön är förstudiefas.
- Projektet Ekudden beräknas fortskrida efter att detaljplanen är antagen; projektet är i planeringsfas.

Tidplaner för dessa projekt har ändrats, med anledning av beslut om detaljplaner, försenade upphandlingar, väntan på tillstånd och beslut på inskickade anmälningar till myndigheter. Tidigare satta markeringsbelopp för ovan nämnda omvandlings- och utbyggnadsprojekt är inaktuella med

anledning av tidigt satta markeringsbelopp, kostnadsdrivande omvärldspåverkan samt att kraftig inflation har påverkat stort, varför projekten för Märsön och Ekudden behöver nya politiska beslutade budgetar för planerings- och genomförandefas enligt regler för investering. Reviderade kalkyler kommer att tas fram efter att planeringsfasen är färdigställd.

Anläggningsavgiften skall täcka de kostnader som krävs för att ordna en allmän VA-anläggning. Detta är aktuellt i de tre ovan nämnda omvandlings- och utbyggnadsprojekten. Arbetet med översyn av tidplaner pågår och förtydliganden kommer framöver i andra kommunala processer och beslut.

Nytt avloppsreningsverk (ARV)

Prognosen för projektet visar en avvikelser som är 6,9 miljoner kronor lägre än budget under år 2024.

Projektet *Nytt avloppsreningsverk* är i genomförandefas. Projektet håller antagen tidplan, men har kostnadsförskjutningar i tid mellan år. Projektet har haft stora utmaningar under pågående markentreprenad med felaktigt projekterade handlingar. Handlingarna innehåller även fel för kommande delentreprenader. Felen kan medföra konsekvenser i både tid och kostnader. Utredningsarbete pågår. Arbetet med framtagande av underlag för upphandling av pumpstationer pågår.

Ny dricksvattenförsörjning (DVF)

Avvikelsen under år 2024 för projektets planeringsfas är 17,6 miljoner kronor lägre än budget.

Projektet *Ny dricksvattenförsörjning* befinner sig i planeringsfas. Projektet håller antagen tidplan, men har påverkats av kostnadsförskjutningar i tid.